

BAJA ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár egész évre 6 K Félévre 3 K

Szerkesztő Rothschild Zsigmond

Nyilttér sora 30 fillér.

Társadalmi hetilap.

Egyes szám ára 4 fillér. (2 krajcár.)

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Csernicsék Imre, Palánka.

Akácfas ut.

Karácsony hetében elkezdett esni a hó. Süvitő, nagy szél hozta: egy-fél óra alatt betakarta a fekete földet. Vakító hómező lett a határ a tanyától be a faluig. Nagy anyó köhécselve az ablakból nézte.

A hótól csillagó fák alatt az út a faluba vezet. Tavaszszal arra felé ment szűgyenbe az öreg gazda. Bucsut se mondott. Csak érintetlenül maradt reggel az asztalra tett kenyér és estvélen hosszú esztendők óta először, egyedül pihent le a nagyanyó.

A tanyákra járó emberek hozták a híreket:

— Az asztalos Nagyné csavarta el a fejét öreg korára. Négy embőrt már kiéneköteltött köpönyegös te metéssel: most az öreg gazdára vetötte a szömét. Hogy vájné ki a holló!

Nagyanyó csak törülgette köténye csücskével a szemét.

— Öreg napjaira köllött neki möggabalyodni. Hát nem ég ki a szöme világa, csufsága lesz a falunak!...

Az emberek fejüke bolintva mentek tovább. Az asszonyok mosolyogtak a dologhoz. A faluban ritkán esnek meg beszédre érdemes dolgok. Két kézzel kaptak most a pletykán.

Nagyanyó lasanként beleszokott az özvegyi életbe. A ház meg a kis darabk föld nem az ura nevére volt telkezve. Nem bolygathatta ki belőle. Szüksége se n-a gyon volt rá. Van az asztalos Nagynének cserépszindelyes háza a falu közepén.

A földet kiadta árendába, maga pedig behuzódott az öreg cseléddel a kis házikóba.

Szomorú, csöndes lett a kis kunyhó környéke.

Az öreg cseléd süket volt.

Nagyanyó így szóltanul tipegett az udvaron, meg a ház környékén s még jobban elkomolyodott, ha a faluba vezető utra tévedt néha a nézése.

Ilyenkor ökölbe szorult a keze s mintha megátkozta volna a falut. Vagy azt a két sor akácfa, ami lehuzódott a kis házikótól a faluig.

Mikor beállt a lueskos, esős ős, nagyanyó beült az ablak mögé s az ablakon keresztül nézte a falu tornyát. A kemence mellett dörögve huzodott meg az öreg béres. Szent Pétert szidta: miért hozta a vég nélkül tartó esőt. Dolog volna még lenn a kertben.

Nagyanyó napról-napra csak a faluba vezető utat nézte. Kezében az olvasót morzsolgatta s néha letöröjt a szeméről egy könyvet. Az az akácfas átkozott ut nem tűnt el a szemelől egy pillanatra se.

Sok évvel ezelőtt a nagy lombos akácfa alatt vittek temetni egymásután a gyerekeit. Azután fölnevelt egyet. Piros arcú, ringó csipejű, domboru keble erős leány volt. Három falu büszkesége.

Nagyanyó, ahogy visszaemlékezett rá maga maga előtt is védte. A kicsattanó vére vitte belé a bünbe. Éjszakának idején a hajánál fogva vonszolta ki az öreg gazda. Nagyanyó a kezét törve rézett utána S az akácfas uton ment neki a sötét éjszakának az is, mint hónapok előtt az apja...

Az öreg asszony ilyenkor megfenyegette a kopaszodó fákat, meg a faut. S a torony alatt lakó asszonyt, aki az öreg gazdát meggabalyította.

Karácsony hetén szakadatlanul hullott a hó. A szél belekapaszkodott néha az ablakba s megráztá a kis házikó ajtóit. Kint a szabadban rémületesebb a téli zivatar. A tél süvöltve zug végig a térségen. Nincs akadály, ami meg zavarja az utját...

Nagyanyó az ablak mögül nézte a vihart. Lasan, kint beletörődöt a lelke a csapásokba s eltudta nézni nyugodtan órák hosszat az akácfas utat. Teste is elfáradt. Megöregedett csontjait csak tipegve tudta már vonszolni az ablaktól a nyoszoláig, akkor is rikácsoló, nehéz köhögés fullasztotta.

Az öreg cseléd bentjárt a faluba, karácsonyi misén. Nagyanyó azt leste. Várta a híreket az emberek közül.

A süket béres üzenetet hozott a faluból. Nagyanyónak elakadt a hangja, amint hallgatta. Az öreg gazda meg akar térni. Vissza akar jönni az elhagyott nagyanyóhoz. Töredelmesen, bünbánóan üzenté hogy hazajön. Karácsony estén már otthon akar térni nyugovóra. Beteg. Az Isten is megáldja nagyanyót, ha nem engedi idegen helyen lehunyni a két szemét.

Nagyanyónak megeredt a könye. Jódarabig csak maga elé bámulva állt az ablak mellett, a hogy fölemelkedett a székről. Aztán szemét törülve tuszkolta vissza az öreg bérest.

— Eredj fiam eredj; Baja ne essék, a míg kilhozod a havas uton.

Az öreg cseléd nem hallott egy szót se. Csak a nagyanyó szeméből olvasta ki, hogy visszahozhatja a gazdát. Obakünn mintha még hatalmasabb erővel dühöngött volna a zivatar, de az öreg ember felvilányozva vágott neki az akácfas utnak.

Nagyanyó föl, alá tipegett a házban. Rendezgette az öreg butorokat. Ráhuzta a gazda ágyára a legszebb linzatot. Valamikor fehér volt az a huzat, a nászágyon volt tán utoljára, de az idő megsárgította. A fiokos szekrény legalsó rekeszéből az asztalra került egy régi kupakos pipa. Az öreg gazda kedves pipája.

Nagyanyó türelmetlenül állt az ablaknál. Talán esküvője napja jutott eszébe, akkor várta ilyen lázasan a gazdát. Asszót sárga arca mintha belepirult volna az emlékezésbe. Ruháján rendbe szedte a ránczokat, fehér hajszálait reszkető kezével hátrasimitotta.

Hosszu évek óta először nézett hálás szemmel az akácfas utra. A nagy hó miatt nem láthatta jön-e már valaki rajta. A fehér mezőből csak a hóval borított fakoronák emelkedtek ki. Nagyanyó fejét gond töltötte el: a nagy hó miatt hogyan jön az utról a házikóba a beteges gazda?

Kinyitotta az ajtót.

Az üvöltő szél visszalökte a nagyanyót a falnak.

Minden erejét összeszedte, s az akácfa irányában lapátolni kezdte a havat.

Nem törődött vele, hogy mind magasabba emelkedik előtte a hómező.

A hidegtől megkékült arca csak küzdött a rettenetes hófúvással.

Erőtlén kezeivel, amíg egy lapáttal félre tudott hajítani a

hótömegből: két anyi hullott a helyére.

A szél egyre csapkodta roskadozó testét s összeszorított ajkai mozogtak az erőlködéstől.

S az akácfas ut felé csak nem akart elfogyni a hó.

A szél se lett csöndesebb, a hóesés se szűnt meg.

Nagyanyó hiába küzdött ellenük.

Erőtlén kezéből kiesett a lapát.

A faluból jövő karácsonyi harangszót már nem hallotta.

Fuldokolva még oda tudott vándorolni a falhoz, aztán lerokadozott a konyhá ajtajában.

Amint elterült a földön, üveges szemei az akácfas unak fordultak.

S az uton a hózivatarral hadakozva, leszorított fejfel jött nagyanyóhoz az öreg gazda.

HIREK.

Ezüstmisés papok ünnepe. A kalocsai érseki egyházmegyének huszonöt évvel ezelőtt áldozórokká szentelt papjai szentünnepélyt ültek július hó 1-én Bajaszentistvánon. Az ünnepélyen megjelentek Tillingier Miklós és Vigyázó Vendel vepródi, Novák Ferencz bácsmonostori, Török Gyula gombosi, Muzsik István bajszentistváni plébánosok és Buday Gerő hittanár Zomborból. Kürtössy Antal és Knézy Péter dorozsói plébános kimentették távolmaradásukat. Junius 30-án Baján találkoztak s onnan másnap árdultak át Bajaszentistvánra itt hálaadó istentisztelet után Szaszmann Károly nemesnádudvari lelkész gyasmisét mondott Lichtensteyer Ferenc püspökért és volt tanárúkért, valamint Zsulevits és Morvay kartásúkért. Délben Muzsik István vendégszerető házában barátságos lakomára gyűltek, ahonnan üdvözölték egykori tanáraikat, Schweitzer, dr. Hoffmann és dr. Városcy kalocsai érseket.

Csőd Baján. Mittler Izidor bajai kereskedő ellen elrendelték a csődöt. Dr. Szirmai Vidor ottani ügyvéll lett a tömeggondnok.

Nem hervad az igazság rózsája.

A kereskedőségek általában valamely társadalmi osztályban fel sem találhatják magukat mivel hogy minden oldalról ez a kiáltás tölti be a léget: «Hisz csak keresedő. E téves felfogás, e ferde okoskodás ellen nem is akarok ez uton felszólalni. Hanem az ellen már azt hiszem jogosan emelem fel panaszomat, hogy egy kereskedő segédet, ha tisztességes leánnyal táncol, este semminemű más ok nélkül — csupán mert a mulatságon táncolt a leánnyal — kérdőre vonják és még hozzá a műveletlenség legalacsonyabb fokú levő fegyverrel megtámadják: elverik. Értem azt, hogy kérdőre vonják azt az embert, ki valakit megsértett, de csupán azért, mert egy leánnyal táncolt, az páratlan. Elvárható ez azoktól, vagy attól, ki még soha sem látott iskolapadot, de egy palánkai cég tulajdonosától sohasem vártam volna ezt. És még be mer avatkozni e különben is ok nélküli becsületsértésbe, egy tanítóképezdei növendék is, ki még nem is tudja tán, hogy mit jelent e szó: »megsérteni a becsületet.« Ha talán mégis megsértették volna azt a bizonyos urat, más út lett volna megsértett be-

AZ ÜSTÖKÖS

a legjobb magyar viczlap. Hetenkint 20 oldal, színes képek. Előfizetés: félévre (jul. dec.) 6 kor. Előfizetésre negyedévre (jul. okt.) 3 kor. A ki a félévi előfizetést most beküldi ingyen kapja az 1907 évi teljes bekötött évfolyamot. (700 oldal vicc kép, stb.) Utalványcim: Üstökös, Budapest V. Szabadságtér II.

csületét helyreállítani. De mivel sértette meg azt az urat, a kereskedőséged? Tán mert táncolt és sétált a vasárnapi táncmulatságon ezzel a leánnyal? Hát már ez is bűn, már ez is becsületgázolás? Hisz akkor már veszedelmes kereskedő lenni. Hogy ha már a t. palánkai cég tulajdonos becsületét ily módon szeretné helyrehozni, hát ajánlottam volna inkább sötétebb helyen végezni a pofonadást, nem pedig a holdvilágnál. Annak köszönheti hogy most nem csak a palánkai kereskedőségek legnagyobb része látta azt a valóban rosszul arángált rohamot, hanem több úr is, kik valóban igen jó véleményvel lehetnek e főutcai cég ellen. S hogy gyáva lett volna a segéd? Ez sem igaz. Azt hiszem, ki abban a biztos tudatban van, hogy lelkiismerete tiszta, a tánciskolába nem ruházkodik mint egy haramiafever. Seminmű fegyver, vagy tárgy nem volt nála, mellyel ütést adhatott volna. S ki mer így megtámadni három embert! kik már bizonyosan elkészültek minden eshetőségre. S a többi segéd miért nem segített, annak oka abban rejlik, hogy a k. segéd arra törekszik, gazdája üzletét emelni, amit ezekben a harci kalandokban csöppet sem tesz, még inkább ront. Ezeknek előrebocsátása után azt merem ajánlani a t. palánkai cég tulajdonos úrnak, hogy tartozkodjék ilyenektől nemcsak üzlete kedvéért, hanem egészségi szempontokból is, mivel ilyen kirohanások megérthetnek neki.

—r. —s.

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Setéthy József bajai állami tanítóképző intézeti szolgát a vezetése alatti miniszterium segédhivatalához hivatalsszolgává nevezte ki.

A baja — báttaszéki vasut építése szépen és gyorsan halad előre. Mint

tudósítónk írja, a tolnamegyei alispán tegnap az építésvezetőség kalauzólisa mellett bejárta az egész utvonalat. A hid- és vasutépítés a modern technika legújabb vívmányainak felhasználásával történik. A vasut és hid gyorsvonatok közlekedésére mindjárt olyan irányokban készül, hogy az a forgalom várható nagy emelkedése mellett is minden tekintetben megfeleljen az igényeknek. A vasutat 1909. év őszén adják át a forgalomnak.

Ovodák államosítása. Ismeretes Baja város azon törekvése, hogy az ovodák államosítottassanak és új állami ovodák létesíttessenek. — Ebben az ügyben a tanfelügyelő útján a kultuszminiszteriumtól leirat érkezett, melyre a tanács legközelebb válaszol.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Gyürky István bajai járá-bírósi joggyakornokot a rimaszombai törvényt. ékhez jegyzővé nevezte ki.

A király eltörölte a dobolt st. Bécsből jelentik: Ő felsége elrendelte, hogy mindkét honvédségnél a dobosok eltöröltesenek és szádonként négy kürtös legyen. Ezek, ezredenkint, menetzenekarokba alakulnak. Németországban ezt — az intézményt már rég bevezették. Ott kürtösök és furulyások helyettesítik a zenét olyan ezredeknél, amelynek honvédeknek sincs zenekara. Magyarországon pedig csak honvédkerületenkint van egy-egy.

Beküldetett.

NESTLÉ
GYERMEKESZTJE
csecsemők lábbadozók
gyomor-bajosok részére
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. Kapható minden gyógyszeriarban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

NESTLÉ

az egészséges **GYERMEKÉSZLEK**

és a beteg gyermek, a gyomorhajosok reggeli bevált tápláléka.
Még a hányástól, hasmenéstől, behurcoltól és elhárítja ezeket.
A gyermekápolásról ismerethő főzetet ingyen küld: **NESTLÉ**
Wien I., Biberstrasse 11.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci utca 61.

átal a legintézetesebb árali mérési ajáltások.

Locomobil és gőzcséplőgépek

szalmakaszalók, jargány-cseplőgépek, loheru cseplők, tisztító-rostátok, konkolyozók, kaszáló és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, szövetőgépek, Planet jr. kapálók, szecsavágók, repülőgépek, kukorica-morzsolók, daráló, orromalmok, egytelmes mozdó-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

SOMOGYI GYULA

okl. mérnök **HAJDUNÁNÁS**.

Legjobb rendszerű körkemenék kitűnő előmelegítéssel.

Szabadalmazott boltozat nélküli körkemenékek.

Ma az koronától kezdve: Tegőlagyarak teljes berendezése. Szakszerű üzemberendezés. Előregy tégyarás díjmentes.

Sömört,

korpa-sömört, száraz és nedves szaká sömört, bőrküitéseket, a bőr görvelyk felrepedését is,

nyitott sebeket új vagy régi sebeket, daganatokat, rosszindulatu új hántalmakat, mirigydaganatot és gyuladást stb. gyakran nehéz eltávolítani.

Minden kinek azoknak is, akik még nem találtak ajánlható, hogy tegyenek egy kísérletet a főalkatrészében 1806 óta ismert, rég bevált **Ripp-fele gyógykenőcs** csel. Számos köszönőirat. Dohoz K 250 kapható a gyógyszerházakban. ARWIN RIPP, DRESDEN 7. Főraktár Török József Budapest, Király-u. 12, Andrassy-ut 2

INGYEN

díscreten és bémentve küldjük rendkívül árdekes tartalmú ábrákkal és hasznos német utasításokkal ellátott árjegyzékünket.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10
12 K tucatja **PEŠAR. OC LUS NŐI ÖVSZER 3-5 k.**
eltétlen megbízható valódi angol és francia gyártmányok.

NAKIRA (törv. védett férfi-övszer különlegesség, valódi india paragummiból) 12 K feltétlen megbízható tucatja

MINTAGYÜJTEMÉNY 12 drb legfinomabb övszerből **4. koro.**

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védve női különlegesség **14 kor.**

Univerzális-sérvkötők páratlanok, kis gumimí nyomóállpall, a legnagyobb sérv is elzárható Egyoldalú 5-12 kétoldalú 10-24 kor.

Műlábak, műkezek egyenes-tartók ferdénúttékek, támgépek, stb. stb. Haskötők, gummihiarványk stb. Irigátorok, betegápolási cikkek kashatók.

Magyar-Orvosi-Műszertár Budapest
VII., Rákóczi-ut 32.
Az 1907. évi pécsi országos kiállításon Ezüst éremmel kitüntetve Pontos címre és a veres keresztre ügyeljünk.

Nyavalyatörés

1 K nyavalyatörés görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot ingyen és bémentve kapható a szab. hátyú gyógyszer. Majna Franklur

Egy ilyen nehőz sertést csak is a

1902, 1903, 1904 évben 16 első díjjal kitüntetve,

Kállai LAJOS

BUDAPEST, VI. Gyár-utca 28.
Teljes jótállás kitűnő cséplésért.

Kállai Lajos-féle hímeves villamos benzín o k o m o b i l c s é p l ő k é s z l e t e k , melyek gépész nélkül füzemben tarthatók, leg jobban ajánlhatók.

— **Gőzgépek becsérlétnék.** —
Ezen motoroktöbb 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között Kozma József Kádarkut, Somogynegye, Tóth Péter baei földbirtokos, Csantavér B.B.-m G. Btrő József földbirtokos, Czegléd, Pestmegye Olcsó árak részletek! Árjegyzék ingyen

Figyelmeztetés Minden gazda saját érdekében ügyeljen a gyáros keresztnevére „Lajos-ra, „s, mert csupán „Kállai- név alatt Lajos keresztnevű nélkül ajánlott motorok nem azonosik az egész országban legjobbnak ismert valódi „Kállai Lajos-féle hímeves motorokkal Ezen hírneves gyár pontos címre; **KALLAI LAJOS** Budapest VI. Gyár-utca 28 szám,

lehet 11 hónap on belül elállítani. J. Melze 1896. december 9-én a következőket írja
»Az Öntől beszerzett takarmánymészze sikerült egy általam tenyésztett 11 hónapos közönséges süldőt **250 kilogrammra** felhizlalni.«

A Barthel-féle takarmánymész a legjobb és legolcsóbb szer csikók, borjúk és bárányok esontporhanyossága ellen, valamint iatal állatok felnevelésére, a tejmenyiség fokozására, továbbá karórágás és trágyale ívása elle

Részletes használati utasítás és leírás ingyen.

5 klgms próbaküldemény 2 koronáért postán. 50 kgl. 12 koronáért Be sben.

M. Barthel & Co Wien
X. SICCARDBURGASSF 44.

Gazdák figyelmébe!

Hatósági engedély nélkül szalmfedeles házak köz is használhatók

a valódi **Kállai-féle** „GLORIA

enzin motorok és motorcséplőkészletek a legjobbak, a ki tehat minden tekintetben megfélelő könnyű kezelési motorok tulajdos árban teljes jótállással 3-5 évi részletfizetésre akar beszerzeni, forduljon bizalommal ezen szakértő

Kállai motortelep

BUDAPEST VI. Nagymező-utca 43. sz.

Figyelmeztetés!
Minden gazda ügyeljen pontos acmüntrre és csak is olyan motor vásároljon, melyen a magya kizsás védjegy látható, azé csak is ezek a valódi „GLORIA motorok. — Pontos leírásunk

Kállai motortelepe

Budapest, VI., Nagymező-utca 43
Nagy képes árlapunket bárkinek ingyen megküldjük.

Gépeink terjesztése érdekében használt gőzgépek és jargányos készletek cserébe vétetnek.

Tartós kereset 2-4 K naponta

gondnélküli állandó munka egész éven át **saját otthonába.**

Kerestetnek munkások

mind a két nemből harisnyakötéshez, a mi legújabb szab. INVICTA-gyorskötőgépeinken

a mi vállalatunkhoz.

Írásbeli jótállás tartós keresetért. — Előismeret nem kell! —
Tanítás ingyen. Lakhely mellékes. — Munkát mi adjuk. —
Pontos kiszolgálás. Nagy kitűntetés. Számtalan elismerés. Kérjen prospektust.

Háziipar Vállalat Graz, Volksgartens 14B5

Monarchia legnagyobb szaktelepe. Címre ügyeljen.